LA SALTEJO

Kongresa Kuriero de la 104-a Universala Kongreso de Esperanto

Lundon, la 22-an de julio 2019 **n-ro 3**

Redaktas: Jukka Pietiläinen

Trarigardo de programŝanĝoj de lundo kaj marda mateno

Nova programero: Parolu Plu kunsido 1 en lundo 12h30-13h30, en salono Kavka

Nova programero: Vinilkosmo, lunde 17h00-18h00, en salono Lapenna

Plia aŭtora duonhoro

Lunde je la 16h00 nepre ne maltrafu la prezenton de Amri Wandel. Ĝi aldoniĝas al la programo publikigita en la sabata numero de la Kongresa Kuriero.

Maria Rosaria (Sara) Spanò - KN 50

Komitataj forumoj marde

La mardaj komitataj forumoj interŝanĝis lokojn. Matene estos la Komitata Forumo pri Kapabligo 9h00-10h30 kaj posttagmezo estos la Komitata Forumo pri Konsciigo 15h30-17h00, ambaŭ en Hodler.

Kapabligo traktos ĉefe la kunlaboron kun ILEI (komence, por ne kolizii kun la Tago de Lernado ekde la 10a) kaj aktivulan trejnadon - bonvenas ĉiuj homoj interesitaj pri tiuj temoj.

Konsciigo traktos informadon kaj eksterajn rilatojn, komencante per rerigardo al la la rekomendoj el la pasintjara Forumo (vidu la raporton pri plenumo de la Komitata rekomendoj).

La koncerto de Martin Wiese ne okazas kaj anstataŭ ĝi okazos koncerto de Kajto en mardo 15h45-16h45 en Leivo-Larsson.

Marde nuligita IKU/AIS prelego de Ida Stiria je 10h00 en Kavka.

Nova salono por la Finna eksprese

Finna ekspere okazos en la nova salono **Vilkki**, kiu estas en la **lernejo Salpaus**. Turniĝu maldekstre ĉe la pordo kaj sekvu ŝildojn. Jen mapo kiel trovi la ejon:

Vilkki, Joel (1900-1976)

Elstara finna esperantisto. Longtempa ĉefdelegito de IEL/UEA (1937-1971). Kiel licea rektoro, li ebligis la faman eksperimenton (1958-1963) en sia lernejo en Somero (1958-1963) por testi la pedagogian valoron de Esperanto, kun pozitivaj rezultoj konfirmitaj en la oficiala raporto. Lia ĉefverko estas la vortaro Suomi-Esperanto-Suomi (1963), kies tria eldono aperis en 1982, kompletigita kaj prespretigita de lia filino Heljä Favén. La filino partoprenis la inaŭguron de ĉi-jara UK.

Tago de lernado

70-jara komunumo instruas por floranta (inter)kulturo

Mardo, 23-a de julio 2019 je 10.15-16.45, salono Setälä (lernejo Salpaus)

10h15-10h30 Bonvenigo

10h30-11h30 Marija Belošević: trarigardo de la historio

11h30-12h00 Renato Corsetti: Italoj en la historio de ILEI

12h00-12h30 Ilona Koutny: Graveco de la universitata instruado de esperantologio kaj la rolo de István Szerdahelyi

12h30-13h00 Paŭzo

13h00-13h15 Resumo de la 1-a parto

13h15-13h45 Duncan Charters: "50-jara universitata Esperanto-programo en Usono: NASK kaj ILEI"

Prioritatoj de la Estraro de UEA rilate la E-instruadon 14h00-14h30 Monika Molnar: Freinet-movado kaj ILEI (kaj E-instruado)

14h30-15h00 Katalin Kováts: www.edukado.net kiel aliancano de ILEI, komuna paŝado al la celoj

15h00-15h30 François Lo Jacomo: UEA kaj ILEI en rilatoj kun UNESKO

15h30-16h00 Sylvia Hämäläinen: Eduksistemo de Finnlando

16h00-16h45 Mirejo Grosjean: ILEI hodiaŭ kun perspektivoj + konkludo

Kunordiganto: Marija Belošević, kn. 137

Ateista kunsido pri festoj

Kiel ateistoj festas la gravajn okazojn de la vivo? Ĉu ni ankoraŭ bezonas ritojn kaj festivalojn? Por diskuti tiujn demandojn, venu al la kunveno de ATEO mardon je 14.30-16.00 en salono Konisi.

Anna Lowenstein, KN 695

Urĝa alvoko al partoprenantoj de parkera kantado de nia himno: La Espero. Bv. Ripeti la 3 strofojn ĉiutage plurfoje. Tiam vi certe sukcesos en la ekzamento! KN 184.

LSG kuntrinkado

Ĉiuj kongresanoj GLAT-aj (gejoj, lesboj, ambaŭseksemuloj, transgenruloj, ktp.) estas bonvenaj lundon vespere renkontiĝi je la 19h30 ĉe trinkejo "Espresso House" (Aleksanterinkatu 10).

Novaj aliĝoj

891 Montenegro Matos da Silva Robinson, BR

892 Marc Konijnenberg, NL

893 Neil Blonstein, US

894 Raphaelborin Das Gupta, CH

895 Luiz Fernando Puhl, BR

896 Thi Hoan Tran, VN

897 Leszek Kordylenski, US

898 Pöök Ore Vilbaste, EE

899 Pèter Pàl Denke, HU

900 Chantal Alien, FR

901 Xie Nong, CN

902 Xie Bela, CN

903 Anastazija Janusonienė, LT

904 Irene Calgaris, IT

905 Yu Pilgeun, KR

906 Bae Sung Yang, KR

907 Oh Haeun, KR

908 Oh Daeun, KR

909 Michaela Concialdi, IT

Nia kongresejo estas glacihokea halo

Vi certe rimarkis ke la ĉi-jara kongresejo estas glacihokea areno. La nuna areno estas konstruita en 1973 kaj renovigita kaj plilarĝigita kelkfoje post tio.

La ĉefa uzanto de la areno estas la glacihokea teamo Pelicans (pelikanoj).

Pelicans portas tiu nomon ekde la jaro 1996, sed ĝiaj radikoj iras al la jaro 1891, kiam en Viborgo, tiutempe parto de Finnlando, estis fondita glacihokea teamo sub la nomo Viipurin reipas. Post la dua mondmilito la teamo translokiĝis al Lahtio, kiu fariĝis grava loĝloko de finnoj evakuitaj el teritorio, kiu fariĝis parto de Sovetunio.

Pelicans ludas en la plej supra serio de Finnlanda hokeo senrompe ekde 1999, sed ankaŭ eĉ pli frue ĝi kelktempe ludis en tiu serio. La plej bona rezulto de Pelicans estas el la jaro 2012, kiam ĝi ricevis la arĝentan medalon en finnlanda hokeo. En pasinta sezono 2018-2019 Pelicans fariĝis la kvina el 15 teamoj de Finnlanda hokea ligo, unu el la plej bonaj rezutoj de la teamo.

La ludoj komenciĝas denove en la areno meze de aŭgusto. Tuj post la fino de UK komenciĝos la preparado de glacio por la sezono.

Finnlanda gazetaro pri la kongreso

La loka, sed ankaŭ nacia gazetaro raportis sufiĉe vaste pri la kongreso. Aperis novaĵoj pere de nacia novaĵagentejo en pluraj gazetoj diversloke.

La senpage distribuita gazeto en Lahti, Uusi-Lahti (Nova Lahti) aperigis preskaŭ unupaĝan artikolon pri la preparlaboroj por la kongreso kaj pri Esperanto.

La ĉefa loka gazeto Etelä-Suomen Sanomat (Novaĵoj de Suda Finnlando) raportis pri la kongresaj preparoj jam en sia vendrera numero antaŭ la kongreso, sed la ĉefa artikolo aperis sabate 20-an de julio. Temis pri intervjuo kun loka esperantisto Börje Eriksson, kiu rakontis pri sia esperanisteco, kongreso de blindaj esperantistoj kaj pri la ideo malantaŭ Esperanto. Apude aperis intervjuo kun la loka turisma ĉefo Raija Forsman, kiu rakontis pri la preparoj el vidpunkto de la urbo. Tiuj materialoj plenigis unu paĝon en la gazeto kaj en la apuda paĝo la sama teksto aperis en Esperanto per traduko de Jukka Pietiläinen.

Samtage la 20-an de julio la plej granda nacia gazeto Helsingin Sanomat publikigis unupaĝan artikolon kie la ĉefa temo estis esperanto kiel denaska lingvo. Ĵurnalisto intervjuis Jouko Lindstedt kaj lian filinon Larissa Phileas. Kroma intervjuito estis iom konata populara kantisto M.A.Numminen, kiu lernis Esperanton en lernejo kaj uzas foje Esperanton en sia kantado. Numminen inter alie partopreni kaj prezentis sian muziko en junulara kongreso en Raŭmo en la jaro 1980. La gazeto donas ankaŭ 10 frazojn kiel rapidkurso pri Esperanto.

La komentoj de legantoj aperintaj post la artikolo publikigita ankaŭ rete (entute ĉ. 20 komentoj), estis grandparte kontraŭaj al Esperanto, aŭ minimume mirigaj, ke Esperanto ankoraŭ ekzistas. Tamen estis ankaŭ unuopaj pozitivaj komentoj.

Loka redakcio de nacia televida kaj radiokompanio Yle intervjuis Jukka Pietiläinen pri Esperanto en sia vendrera posttagmeza elsendo kaj faris raporton ankaŭ en retejo de la redakcio. Lunde la redaktoro planas reveni por fari materialon por televido.

Jukka Pietiläinen

Unesko alvokas korusajn kantojn pri paco ankaŭ en Esperanto

Festivalo por la paco organizata de Unesko okazos en Tolosa (Hispanio) la 19an de septembro 2020 (do post unu jaro). La laborlingvoj de tiu ĉi festivalo estas la franca, la angla, la hispana kaj Esperanto. Dum tiu ĉi festivalo, estos projekciitaj filmetoj de kiel eble plej da korusoj tra la mondo, kantantaj por la paco en plej diversaj lingvoj, sed la tekstoj de tiuj ĉi kantoj devos esti tradukitaj al unu el la kvar laborlingvoj: franca, angla, hispana aŭ Esperanto. Se vi konas koruson, kiu povus realigi tian 3-minutan filmeton de kanto por la paco, en iu ajn lingvo (kun traduko de la teksto al Esperanto) aŭ rekte en Esperanto, bonvolu kontakti François LO JACOMO (KN 628), ekzemple dum la UN Kunsido mardon (17h00 en Lapenna).

Aliĝu al Montrealo!

Aliĝu al la 105a UK en Montrealo dum la UK en Lahtio kaj venu al la informa tablo pri la montreala UK anonci tion. Vi ricevos belan valizan identigilon kaj aliajn donacetojn.

Ni bonvenigas demandojn pri Montrealo kaj plezure informos vin pri la venonta UK ĉe la informa tablo Montrealo 2020.

Normand Fleury kn 67

Kielipalsta – La lingva kolono

Notu, ke la (ĉefa) akcento ĉiam restas sur la unu silabo, kaj ĝi signifas, ke oni elparolas la silabon ete pli laŭte, ne per longigi vokalojn aŭ iel alimaniere.

Kiam vendejoj estas malfermitaj?

Sur la pordo ofte estas ŝildo kun teksto:

ark. (mallongigita de la vorto ar-ki-päi-vi-sin) aŭ
ma–pe (mallongigita de vortoj maa-nan-tais-ta per-jan-tai-hin): labortage resp. de lundo ĝis vendredo
la (lau-an-tai-sin): sabate
su (sun-nun-tai-sin): dimanĉe

Oni ĉiam skribas horojn uzante la 24-horan notacion. Kutime vendejoj por manĝaĵoj estas malfermitaj 8–22 horoj, aliaj vendejoj 9–17 horoj. Suljettu signifas fermita.

Kiel saluti kiam oni eniras ekzemple en vendejon aŭ renkontas nekonatajn personojn?

Hy-vää huo-men-ta!: Bonan matenon!
Ĉiam taŭga antaŭ la naŭa horo

Hy-vää päi-vää! : Bonan tagon!
Ĉiam taŭga inter la naŭa kaj la deksesa

Hy-vää il-taa! : Bonan vesperon!
Ĉiam taŭga post la deksesa

Tamen multaj finnoj preferas saluti malpli formale.

Terve! : Saluton!
Ĉiam taŭga dum la tuta tago

Hei! : Hej!
Ĉiam taŭga dum la tuta tago

Moi! : Hej!
Inter konatuloj dum la tuta tago

Kion diri kiam oni eliras el vendejo aŭ adiaŭas?

Kiitos! : Dankon!
Taŭgas ĉiam kiam oni aĉetas aŭ ricevas ion

Hei! Hei! : Hej! Hej!
Taŭgas kiam oni forlasas iun lokon aŭ alie adiaŭas

Moi! Moi! : Hej! Hej!
Taŭgas kiam oni adiaŭas siajn konatulojn. Notu, ke post kelkaj bieroj oni povas rigardi ekzemple ankaŭ la kelneron kiel konatulo

Skribu por kongresa kuriero

Kongresa kuriero akceptas viajn tekstojn per adreso kongresakuriero2019@gmail.com

Opinio pri la kongresa malfermo

Ĉe malfermo de nia kara 104-a UK tre plaĉis nekutima, sed tre konvena muziko kaj kanto, kiujn mi konsideras finnajn. Mi estus ĝoja, se iu kapablus krei novan esperanto-himnon.

La himno nova devus temi pri nuntempe multkoloraj vivfacetoj, sed ĝin prefere regu amo kaj paco. Ekzemple: ”donu al mi vian manon amiko kaj ni kune formu mondon deziratan ktp.”

Amikan saluton KN 103

Plua raporto pri ILEI kongreso

ILEI preparis por la UK-anoj en Lahti buntan programon por marda tago, kiu estas la Tago de la Lernado. Estos prezentata analizo de la laboro de multaj aktivuloj, inter kiuj estas membroj de ILEI: Renato Corsetti, Duncan Charters, Monika Molnar, Ilona Koutny, Katalin Kovàts kaj aliaj. Mireille Grosjean provos skizi la atingojn de la Ligo, ĝiajn fortojn kaj lamaĵojn. Ne nur instruistoj, sed vasta publiko ĝuos tiun varian programon, starigitan de ILEI-ano kaj komisiito pri agado de ILEI kadre de UK Marija Belošević. La nomo de la Tago estas “70-jara komunumo instruas por floranta (inter)kulturo”.

La Interlingvistikaj Studoj de la Universitato Adam Mickiewicz (Poznano, Pollando) kaj ILEI kaj Edukado.net, denove kune organizas unujaran instruistan trejnadon EIT. La kursaro necesigas partoprenon dufoje en la surloka intensa semajna sesio (la unua okazos 14-20 sept. 2019, la dua 01-07 feb. 2020) kaj intertempan hejman laboradon, retajn taskojn kaj konsultiĝon kun la kursgvidantoj kaj fine pretigon de laboraĵo pri metodika temo, kies prezento kun la fina ekzameno okazos en septembro 2020. Aliĝantoj ricevos ILEI-diplomon pri instruista trejnado.

Katalin Kovats akceptis esti redaktoro de Manlibro pri Instruado de Esperanto. Helpo venas de nia vic-prezidanto Ivan Colling kaj de lia edzino Rita. Okazis malfruoj en la liverado de la kontribuoj, tiel ke ni devis rezigni pri printado antaŭ la juliaj kongresoj, ĉar ni celas kvaliton kaj preferas iom atendi kaj liveri al la Movado valoran ilon.

Mireille Grosjean

Julkaisija: Suomen Esperantoliitto ry.